

ZOMBOR és VIDEKE

POLITIKAI LAP.

Szerkesztőség:
Kossuth-utca 166 szám, Falcione-féle ház.
Kiadóhivatal
Oblát Karoly könyvnyomdája, Kossuth Lajos-utca.

Felolós szerkesztő:
Dr. ALFÖLDY ÁRPAD.

Egész évre 12 kor., félévre 6 kor., negyedévre 3 kor.
Egyes szám ára 16 fillér.
Nepontozottak: Egész évre 8 kor. Félévre 4 kor. Egy negyedére 2 kor.
Mégjelölnek minden vasárnap és ünnepnapon.

A Zombor és Vidéke kiadóhivatala tisztelettel kéri előfizetőit, hogy az előfizetések megújítása iránt az illető postahivataloknál annál is inkább mielőbb intézkedni sziveskedjenek, hogy a lap szétküldésében fönnakadás ne történjék.

Városi közgyűlés.

Érdekes közgyűlése volt tegnap délelőtt Zombor szab. kir. városának. A törvényhatósági bizottságnak igen sok szónoka lépett sorompóba az egyes kérdéseknél. A színház átengedése tárgyában Fehér Gyula apátplébános, Paul Kálmán és Dr. Grüner Samu igen kitartóan védtek saját álláspontjaikat. Deák Péteren közös erővel úgy elverték a por, hogy agyon verésnek is beillett. A közgyűlés csakis jobb híján adta, ismét Deáknak a színházat. A legnagyobb emációt mégis Falcione Lőrincnek, a legnépszerűbb és leggazdagabb zombori háziúrnak a lelkes felszólalása képezte. A Zrínyi utca csatornázása érdekében beszélt szakértelemmel és meleg szívvel. Henneberg Sándor bizottsági tag a Bikár-féle szent-györgytéri ház átjárójának bekerítése ellen tiltakozott

a sérthetetlen városi tulajdon nevében. A közgyűlés lefolyása egyébként a következő volt:

Vojnic István báró, főispán kilenczor megnyitván a közgyűlést, üdvözi a szép számban megjelent bizottsági tagokat és a jegyzőkönyv vezetésével Gyurics György főjegyzőt, a szőlnikiváló feljegyzésével pedig Maximóvics aljegyzőt bizta meg.

A tárgysorozat első számát a polgármesteri jelentés képezte, a melyet Hauke Imre polgármester terjesztett elő. Eljelen-tésből megtudtuk, hogy a városi tisztikar az elmúlt hónapokban fokozott erővel felelt meg kötelességeinek. A hátralekötő alig számbavethetők. Az idői sorozás anyaga igen súlyos volt. A trachomás betegeket sikeresebben gyógyítják, mert a nép kezdé belátni a gyógykezelés szükségességét. Az elmúlt hónapokban összesen két eb veszett meg. Ezek két embert martak meg, a kik fel lettek szállítva a budapesti Pasteur-inté. Egy udvarban uralkodott a sertészvész, de további elterjedése meggátoltatott. A polgármester megvizsgálta a vá-
őbídat, a hol a tisztaság és rend nem volt mindenben megfelelő. A fikat nyissak, az Erzsébet-ligetet fásítják. Az aszfalt-munkálatokat Szantankovics György állampépítészeti felügyelő vizsgálja felül. A hiányait nyomban kijavítják.

A polgármesteri jelentés, előterjesztése után Henneberg Sándor bizottsági tag jelentkezett szólásra. A közgyűlésre jövőn, észrevette, hogy a Szent-György-téren

lévő Bikár-féle árkádját vasrúccsal látják el és így azt a publikum elől elzárják. Úgy tudja, hogy az árkád városi terület. Annak tulajdonjogát a város el nem adta. Ha rendőri intézkedés folyamánya a bekerítés, akkor arról tudomást nem szer-zhetett, mert arról a polgármesteri jelentés nem tesz említést. Onnan tudja, hogy a kérdéses terület a városé, mert azt a ház tulajdonosa néhány év előtt megakartta venni, de a város nem ment bele az eladásba. Több ilyen ház volt a városban, de a terület mindenütt a városé maradt. Ezt az átjárót is emberemlékezet óta használja a közönség. Azt a kérdést intézi a polgármesterhez, hogy kinek az engedélye foly-tán zárták el a kérdéses árkádot a közön-ség elől? Kapott-e a tulajdonos engedé-lyt az elzárásra és kitől? Indítványozza hogy vizsgáltsák meg a dolog és ter-jeszessék jelentés a vizgálat eredményé-ről a közgyűlés elé.

Hauke Imre polgármester előadja, hogy a bejelentés az építkezést megelőzőleg szó-val megtétetett, de a bejelentő azonnal utasítottát a megfelelő írásbeli bejelentés beterjesztésére. Erre be is adatott a meg-felelő kérvény. A kérvény tárgyalás alatt van. A tanács majd intézkedik.

Henneberg Sándor bizottsági tag meg-jegyzi, hogy nem nyugtatja meg a kapott válasz. Az elidegenített terület a városé, a melynek átengedése a közgyűlés elé tar-tozik.

Báró Vojnic István főispán kijelenti, hogy azt úgyis tudja minpenki, hogy ha városi ingatlan eladásáról van szó, akkor az a közgyűlés elé tartozik, erről nincs szó.

A „ZOMBOR és VIDEKE” TARCZAJA

Az idealista.

Írta: Gerő M. Mór.

„Oh Uram! Oly sok szépet, jót, hallottam a földről és annak lakóiról, az emberekről regélni, hogy vágyva vágyom őket megismerni. Oh engedj le Uram hozzájuk, hadd gyönyörködjem én is bennök, lássam közelebbről ezen teremtményeid, hadd legyenek csak egy óráig is közöttük!”

Igy könyörgött az Urhoz egy kis szőke angyal.

„Bóhó lélek — szólott az Ur — teljesedjék kívánságod. Menj, gyönyörködj teremtményeimben, részesülj ott lenni minden jóban és rosszban, mint azt egy-egy halandónak osztályozom. Menj, s megengedem, hogy addig maradj közöttük, míg azt magad óhajtod!”

Vigan röpködött a kis szőke angyal felhőről felhőre, tudatva társaival az örömhírt, míg nem saját édenébe ért. Örömteljes készülődések után álomra hajta kis fejét, hogy másnap ama nagy útra induljon — le a földre az emberek közé.

Lanttal kezében, dallal ajkán és a boldogság édes mosolyával állt egy szép

ifjú a nagy világ bűvös zajában. Szőke aranyfürtjeit játszadozva lengette a hajnali szellő, szép kék szemében a boldogság honola... Az elragadó öröm a csodálkozás élnékn tükröződtek vissza az ifjú arczán, ki nem győzött előlege bámulni hol a beláthatatlan messzeségbe, hol a fölkelő nap ragyogó fényébe...

„Itt vagyok hát végre! Itt vagyok a szép és nagy világban, a kedves jó emberek között!... Köztetek, véletlek fogok talán élni, kik kivánsztottjai vagytok az Úrnak...”

Oh hála néked Isten, ki szent szikráddal megáldva művésznék teremtetél. Hisz ezzel a nagyvilágot telve örömmel és boldogsággal adad nékem. Fohászko-dott az ifjú, azután fogá lantját és az éneklő madarakkal versenyt dalolva vidáman ment jövő boldogsága elé...

Az első ember, kivel utja összehozá, egy szegény öreg koldus volt, ki imát rebegve reszkető kezét alamizsnáért nyújtá.

Az ifjú zsebébe nyul, de oh üresek azok mind. Jó ember — szól szomorúan. — Isten a tanum, egy fillérem sinosen... de mégis, megállj, van egy kis gyűrűm, szorgalmam jutalmául kaptam gyerekkoromban, ime fogad és segíts ma-gadon.

— Oh derék ifjú, mily nemeslelkü-

ség lakozik benned, te nem emberek között való vagy, kik jószívűségedet ki-aknázni fogják. Ha így teszel, akkor éltednek még sok családodat fogsz keresztelmenni. Vedd vissza a gyűrűt, még több szükséged lehet rá, mint nekem. Kinek egyelőre van még egy falat kenyere-m...

— Nem, nem, jó ember, csak tartsd meg azt, én fiatal vagyok még és ha nélkülözöm is kell, könnyebben viselem el, mint te, ki már tehetetlen vagy dolgozni, de meg enyém a nagy világ és csak találok benne annyit, a mennyi részemre szükséges. Ezzel a bámuló öregnek bucsút mondott és félbenhagyott dalát folytatva vigan ballagott a messze-ségben láthatóvá vált falu tornya irá-nyában.

Esteledett, midőn közelébe ért, s már messziről zeneszó üté meg filléit. A remény, hogy művészte által valamely kerésethez juthat, meggyorsítottá lépteit a zenehangok felé.

Csakhamar elérte az óhajtott helyet. Egy kis falusi ház volt mely fölött a falba vert vékony rudon lengő gyaluszálak hirdették a fogadót, a falu egyetlen vendéglőjét, a hol a helység notáriusa bíráló, parasztlat és zsidóval egyaránt egy kis kvaterkára szokott összejönni.

Végre is bátran belépett az új-

Korlátokat emeltek, mely az átjárás akadályozza. A kapitányság dolga a dolog végére járni és intézkedni, hogy a jogok respektáltságának.

Henneberg Sándor és a főispán ismételt felszólalásai után a polgármesteri jelentés egyhangulag tudomásul vétetett.

A tárgysorozat többi pontjai a következők elintézését nyertek:

A földmívelési m. kir. miniszterium leirata a város területén szénkőnek bizományi raktár felállítása tárgyában. Egy évre felállítatik. A város ad helyiséget, a város szállítja a szénkőneget a vasutórl; a város métermázsánként 60 krajczár kezelési díjjal szedhet. A városnak a próbaév semmibe sem fog kerülni, mert a kezelést saját hivatalnokai fogják végezni, a szállítást pedig a városi fogatok. A szükséglet a bejelenték szerint eddig 30 métermázsá. A mérnöki hivatal helyiségül a régi lőporraktárt jelölté ki.

A városi közigazgatási bizottságnak 1899. évi jelentése tudomásul vétetett.

Szabadka város főispánjának közönségre átírtára a városnak a kaponyai emlék oszlop leleplezésénél való megjelenése miatt. Tudomásul vétetett.

A vármegyei ház tulajdonát képező régi laktanya-épületek megvétele (I-ső szavazás). Nem lévén elég bizottsági tag jelen, e tárgy az április 18-iki közgyűlés napirendjére újból kitűztetik. (Ötvenhárman voltak jelen 61 helyett.)

Dr. Mayer Nándor kérvénye városi maradványföld megvétele iránt. (II-ik szavazás). Kérvényező elutasították és az előbbi határozatok megsemmisítették, mivel maradványföldeket a város csakis szomszédos birtokosoknak adhat el.

Trencsén vármegye közönségének átírtára a Keleti tengernek a Fekete tengerrel az Odera, Vág és Duna felhasználásául leendő összekötése iránt az országgyűlési képviselőházhoz intézett feliratnak pártolása tárgyában. Tudomásul vétetik.

Poszony és Ujbánya sz. kir. városok átírtára az 1898. évre járó regálé kártalanítási italmérsi jövedelem fölösleges kiutalása tárgyában a m. kir. pénzügyminiszteriumhoz intézett feliratukhoz hasonló szellemű felirat felterjesztése iránt. Tudomásul vétetik.

Hunyad vármegye mezőgazdasági bizottságának átírtára az angol piacra szállított gabona-neműk után refectio fizeté-

se iránt a m. kir. kereskedelmi és a földmívelési miniszteriumokhoz intézett feliratuk pártolása iránt. Tudomásul vétetik.

Zólyom vármegye közönségének átírtára a hazai ipar pártolása tárgyában hozott határozatukhoz hasonló határozat hozatala tárgyában. Tudomásul vétetik.

Szatmár vármegye közönségének átírtára a filoxera által pusztított területeken újítéletű szőlőkben termelt bor fogyasztási adó kedvezményben leendő részvételére és Heves vármegye közönségének átírtára a képviselőházhoz intézett feliratukhoz hasonló szellemű felirat felterjesztése iránt. Tudomásul vétetik.

Hontvármegye közönségének átírtára a pálinkaivás korlátozása tárgyában a képviselőházhoz intézett feliratukhoz hasonló szellemű felirat felterjesztése iránt. Már intézett a város hasonló szellemű feliratot.

Budapest székessőváros közönségének átírtára az államvasuti alkalmazottak községi és utadöntessége ellen a képviselőházhoz intézett feliratukhoz hasonló felirat felterjesztése tárgyában. Tudomásul vétetik.

Maros Torda vármegye közönségének átírtára a képviselőházba csakis a kerülettel szorosabb viszonyban álló képviselők kiküldése tárgyában hozott határozatukhoz hasonló szellemű határozat hozatala iránt. Tudomásul vétetik.

Verseck thjff. város közönségének átírtára az Olaszországgal fenálló s az olasz bor behozatala tárgyában kötött kereskedelmi szerződés felbontása, valamint Heves vármegye közönségének átírtára az olasz bor vámfelemelése céljából a kereskedelmi miniszteriumhoz intézett feliratukhoz hasonló szellemű felirat felterjesztése iránt. Tudomásul vétetik.

Az országos szini-egyesület megkeresése a mutatványos és idegen nyelvű előadásoknak a színeszeti nyugdíjalap javára bizonyos összegű díjjal leendő megrovása iránt. Figyelmen kívül hagyatik, mert nálunk a szegényalajpavára szedetnek díjak.

A sziniügyi bizottság javaslata az 1900-1901. évi szini idejny betöltése tárgyában.

Legelőszőr is Fehér Gyula apátplébános emelkedik felszólásra. Mindenek előtt bocsánatot kér, hogy a törvényhatósági bizottság türelmét igénybe veszi, de kötelessége felszólalni. Csodálkozik, hogy az eddigi keresves családok után is Deák Péternek

akarják adni a zombori színházat. Tavaly pályázat nélkül adtuk Deáknak a színházat, de bizalmunkban alaposan csalódtunk. Szőgyenyeltes előadásokkal szolgált, a melyekre mi nem szolgáltunk reá Tavaly 2800 frtos volt a társulata, az idén már csakis 1700 frtos. Az idény úgy felültegett bennünket, hogy benne többé nem bízhatik. Zombor közönsége annyit áldoz a színeszetről, hogy nem érdemelte meg Deáknak eljárását. Nálunk a direktor óriási előnyöket húz. Újvidéken a társulat esténként 30 forintot fizet a színházért, míg mi ingyen színházat, világítást, fűtést adunk neki. Ha város által nyújtott áldozatokat számítjuk, ugy azt legalább is 2000 forintra tehetjük. Ehhez járul a bérlőközönség járuléka, a mely 5160 forint. Deák még a saját privát lakását is a város fájával fűtötte azon a címen, hogy az ő lakásán van a színház zongora. Ennyi áldozat után kifogástalan társulatot érdemel a város. A szerződés minden pontját be kell tartani, attól nincs joga a sziniügyi bizottságnak eltérni. A sziniügyi bizottságnak meg kell védeni a közönséget. A mi szerződésünk is szépen van megszerkesztve, de mit használ, ha azt a direktor lábbal tiporhatja. A szerződés 2. pontját nem tartják be. Hányszor ott hagyja a közönség a színházat, mert nem nézheti a rossz előadást.

Közmondásossá vált, hogy a mi színelőadásaink még Krusevirára sem valók. A fővárosi sajtó szerint ocsmányi disznóságokat adnak elő. Bordélyházakba való darabok ellen tiltakoznunk kell. Minden városban vétot mondanak. Ott van Szeged, Miskolc, Debrecen. Szemelvényeket olvas fel a Budapesti Naplóból, a melyek szerint az idézett lap örvend a nagyváradi sziniügyi bizottság egyik határozatának, a melylyel cenzurát gyakorolt. „Hála Istennek,” mondja az idézett lap, „az embereknek már nem kell disznóság.” Különben is, hogy jut egy tisztességes családapa ahhoz, hogy megfizeti a páholyt, de kénytelen hazamenni, mert nem nézheti pirulás nélkül a darabot. Ha adnak ilyen darabot, hát adjanak bérlet-szünetben. Felolvassa a szerződés 5. pontját, a mely szerint 5 bérletes előadás és egy bérlet-szünetest adhat a direktor. A mi közönségünk nem is bír c többet. A szerbek 4 előadást tartanak, Deák vasárnapokon és ünnepnapokon két előadást tartott, hétköznapokon pedig mindig jüt-

ju és -- megeredt ajkairól a dal, hol szív megindító szomoruan, hol pajzánul vígan. A vendégek meglepetve és áhítattal hallgatták a szép ifju codás hangját, s szinte önkénytelenül nyultak zsebeikbe, hogy a művészt megjutalmazzák.

Későre járt az idő, a vendégek mind elmentek már, az ifju is távozni készült gazdag keresményével, midőn a zenészek egyike az irigységtől indíttatva durván megállítja és kérdé:

— Ki vagy ifju, ki magad be sem jelentet, művésztünkbe kontárokodó/keresményünket megosonkítod? Add elő a kapott pénzt!

Az ifju megdöbbenve hallgatá a ki-méletlen szavakat és szíve jegmélyebb rejtétek egy ismeretlen érzés kezdé megszállni. Szótlanul yevé elő tarsolyájából a kapott pénzt és csak annyit kért ebből vissza a mennyiből éhségtől esillapíthatná és éjjel fődél alá juthatna.

A zenészek kapzsi örömmel kapkodták szét az ifju pénztét, de náki bizony semmit sem juttattak belőle. Minek is mondá ők -- majd keres ő máshol többet is, és ha nem is, mit törődnek ők ezzel, örüljön, hogy így szép szerivel távozni engedik . . .

Az ifju még mindig várt, de hiába. A zenészek reá sem hederítettek többé és csakhamar ők is eltávoztak a koresmából.

Könn teljesen beállt az éj és az ifju szomoruan, leverten állt még mindig, de végre is mindinkább korogni készült gyomra fölészájtette és emlékeztette, hogy most ő is csak gyarló emberi lény, kit

táplálni kell. Föleszmélt és örvendve kiállott föl: Enyém a világ! Vigan indult kifelé, hogy máshol próbálja szerencsését.

Az éj koromszét volt és a szegény ifju tétovázva állott meg a koresma előtt. Ekkor egy kocsi közeledő zörnye volt hallható. Párpillanattal a még mindig a koresmanál álló ifju előtttelékelő hintóállott meg

Mintha csak emek így kellett volna történnie. Nem is kérdezősenkít, a kocsiba lépett az ifju, hol egy idősebb urat talált, Ettől tudta meg, hogy a jelenleg a helységben tartózkodó grófnő fiúlehez jutott a koresmai előadás és ő kéréti, hogy művészetét előtte is bemutassa.

Halvány rózsaszínű boudoirban, telve kábító illattal hófehér pongyolában, melyen keresztül a kebel pihegése esábitóan volt látható járt-ekel türelmetlenül az igéző szép grófnő, midőn az ifju belépett.

— Hozott Isten szép ifju! Értésemre jutott a koresmában aratot sikered és a zenészek méltatlan eljárása.

Gondom lesz reá, hogy ezért meglakoljanak. Tudom láradt, talán éhes is vagy most elmehetsz, künn szolga vár reá, kit teljesen rendelkezésre bocsájtok, parancsolj véle tedszedés szerint, s holnap majd ballatni fogod művészeted, amelya zutánhívatvaszés talán egész jóvödöt megállapítani.

Pompás szobába vezették az ifjut, a hol terített asztal és puha ágy várt reá. Ily fényesen kárpótolva a vesztéséért és csalódásért, mely az emberek iránti szerete-

tét már-már megingatá, csakhamar elfeledteté véle a történetek

Az Urnak, ki végtelen kegyében ily különös módon gondoskodott róla, hálát, adva imájába jötevényjét is befoglalva boldogan dől nyughelyére az ifju és csakhamar mély álomba is merült.

Nem így a grófné! . . . Midőn az ideális szép szőke ifjut meglátta, szíve hangosan kezdett dobogni és koblát a szerelem édes érzése teljes hevével árasztá el. Nem volt nyugta egész éjjel, folyton szeméi előtt lebegett és ha eltűnt erőszakkal idézte maga elé. Szinte parancsolni látszókné képességének.

A virradó reggel még mindig ébren találta, még mindig a maga elő képzelt arezot nézte, még mindig a szőke dalokra gondolt . . .

Délfele járt az idő, midőn a grófné az ifjut szobájába rendelé, hogy művészetét meghallgassa.

Aza ifjuhálától elteltel minden tehetőségét összeszedé és ezzel a grófnét még inkább elbájolá.

Vége volt a dalnak és az ifju távozni készült, de a grófné hirtelen megfogta kezét, visszatartotta és esdeklően szólt hozzá:

— Maradj, oh maradj szép ifju, dalod előzi szívemből a bánatot. Maradj, oh maradj mindig mellettem! Vedd mindenem, a mivel bírok, légy uram parancsolóm, — szívemen, eszemen mér ugyis uralkodsz . . . Dalolj cserébe a szerelemről, az édes szerelemről, ringasd lelke

szott. Így nem lehet összevágó előadást remélni. Az állatokkal állatvédők egyesületek védik, a szindzseket azonban nem védi semmi sem. Deák nem vette soha sem figyelembe a páros és páratlan bérlők jogait. Mikor e miatt megintertellék, hát azt a választ kapta, hogy: „Csak szokják hozzá a publikum.” A páholy-bérlők már előjogait sem tartotta Deák szem előtt. Mikor kérdést intézett hozzá, mindig a fenti választ nyerte. Deáknak a szerződés értelmében a zeneiskola javára is „kellett volna játszanía, de nem tette. O szöbe se állana az ilyen direktorral. Inkább semmiféle direktor sem kell, mint ilyen. Indítványozza, hogy ne adja a közgyűlés Deáknak a színházat. Ha mégis odaadná, úgy kérje be előbb a névsort.

Dr. Grüner Samu bizottsági tag közösznettel veszi azt, hogy Deák Péter dolgai szövé tetteket. A mi a hét előadást illeti, igaz, hogy meg lett mondva, hogy hetenkint csakis 6 előadást tarthat, de Deák azzal a cselekmé, yével, hogy a polgármester halálakor két nap nem tartott előadást, annyira megnyerte a bizottságot, hogy az engedélyezze a heti 7 előadást. Különbön is a szintársulat ez idén gyűlést tartott, a melynek eredményeként kérvényt intéztek a szünügyi bizottsághoz, hogy az engedélyezze a heti hét előadást, mert nekik nem kin, de élvezet a játszás. Különbön az előadásuk nem voltak gyengébbek akkor, a mikor hétszer játszottak, mint a mikor 6-szor. Különbön a szünügyi bizottság nemcsak az anyagi álláspontot köteles védeni, hanem az ideálist is.

Ö mindig segíteni akar a társulatokon, ha csak alkalma van rá. A tráigár darabok tekintetében magáévá teszi az apát-plébános véleményét. Csak hogy az idei 90 előadás közül alig volt 3—4 kifogásolható. Ez pedig évtizedek óta a nemzeti színházban is előfordul. Deák először kitünő társulattal jött, de a közönség nem méltányolta. Másodszor már rosszabbal kellett jönnie. A szünügyi bizottság nem alkalmazhatott drakói rendszabályokat. — Az apát bizalmatlansága miatt lemond a szünügyi bizottsági tag-ságról, de az állandó választmány javaslatát ajánlja elfogadásra.

Paul Kálmán megjegyzi, hogy csakis azért szöval felnehagoy az a látszata legyen, hogy Grüner, szünügyi bizottság nevében szöalt fel, és hogy ő Grüner nézetét vall-

ja. Fehér apát-plébánosnak teljesen igaz van. Deák becsapta a publikumot. (A főispán kéri, hogy enyhébb kifejezésekkel éljen).

Deák visszaélt bizalmunkkal és ezután is vissza fog élni. Cíyan társulatot fog hozni, a milyent akar. Az apát indítványát pártolja. Egy évig ne legyen semmiféle társulat sem. Majd kapunk olyant, mint Újvidék.

A főispán és a többi felszövalók ismételt hozzászövalása után a közgyűlés Deáknak adja a színházat azzal hogy olyan társulattal köteles Zomborban is játszani mint aminövel Sopronban játszik.

Ezután felolvastott a Deákkal kötendő szerződés minden egyes pontja, és Fehér Gyula apát-plébános, dr. Donozlovics Vilmos és dr. Grüner Samu kisebb módosításai után szintén elfogadtatták.

A gazdasági és pénzügyi bizottság javaslata a Zrínyi-utca csatornázása tárgyában.

Enél a pontnál szövalásra jelentkezett Falcione Lőrincz bizottsági tag. Nincs az a bátor-sága, ugymond, hogy a közgyűlés türelmét hosszasan igénybe vegye, kötelessége azonban, hogy polgártársai kérvénye érdekében a méltóságos főispán urnak és a bizottsági tagoknak a pártfogását kikerje.

Ritkaság provinciális városokban, hogy a polgárok önszántukból, a közjó iránti lelkesedésből szentelnek a köztisztaságra 1200 koronát, mint a kérvényezők. Ne odázunk el kérvényük teljesítését ad kalendae graecas, hanem adjunk helyet neki. Példajuk ragyogjon a többi polgárok előtt is, hogy hasonló tettekre serkentessenek. Csakis így érjük el, hogy a csatornázás meg legyen. A Kossuth Lajos utca négyszög akkora áldozatot fog hozni. Gyűjtésünk tőket. A Zrínyi-utca Zombor város lelke, szöve. Van 100 adófejtő polgára, 65 böhthelyisége, van aszfaltja. Baró Vojnits István úr ö méltóságos lelkesedik minden szépért és nemesért, akarja, hogy városunk boldoguljon, kísérje az az isten áldása legvégső koráig; (általánosan és lelkösen éltetik a főispánt) ne feledkezzék meg a Zrínyi-utczáról. Olyan utczáról, a mely hazánk legnagyobb vitézének nevét viseli, nem feledkezhettünk meg.

Mostani teküös állapotában nem hagyható meg. A főmérnök úr bizonyosan tévedett, a mikor azt mondta, hogy ennek

egy boldog mámorba, melyet megismerni vágyva vagyok . . .

— Grófné! Szépséged megénekelni, lantom igen gyöngö, jó-sá-god az angyalokét és föüllülja, de én nem lehetek a tied . . . Szerelemről beszélsz; nem ismerem ezt az érzelmet, szívem nem nyílt még meg ennek befogadására . . . Fogadd öszinte halám jó-sá-godért és most engedj távoznom, mennem kell. Az Ur művészek teremtett. Van nekem mindenem, enyém az egész világ . . .

Czétalanul bolyongott az ifju utczáról-utczára, ki a faluból. Ment-ment hegyen, völgyön, erdőn keresztül; ajkairól hangzott a dal, újjai közt zengett a lant . . . Ismét este lett. Elfáradva a bolyongástól egy sürr erdőben nyugalomra tért, s Morpheus csakhamar annyira erősen karjai közé vette, hogy csak a már jó magasan ragyogó nap sugarai ébresztették fel mély álmából.

Álmában elvonultak előtte az eddig látott képek . . . Találkozott ismét az öreg kolossal, a kopott, rongyos ruhájában, száználmal kellően alamiznaért nyújtá el-sövényodott reszkető kezét. A gyűrűt mégis visszadni akarta az ifjunak. Azután betért a csárdába, a hol zenészek újból bántalmazták, végre látta álmában a grófnét, ki mint démon fenyegette őt, látta átokra nyílt ajkait, hallotta szövat: Légyoly boldogtalan, a milyenné te engem tettél . . . Zavaros álma még alig foszlott szöj-

jel, még hallotta a grófnő átokszövat, midön egy más, szelid hang, egy mélabus érzelmektől áthatott dal hangjai ütöttek meg füleit.

Az ifju fölyötít szemét, fölugrott és megpillantotta az erdők lilómat, a dalos csalóányt. — egy kis eprésző leányt, ki-nek rózsajarkain az ifju láttára megszánt a fölbemésző dal. Az ifju szívét a szerelem ismeretlen érzése lángra lobantotta, az eprésző leányhoz futott s megszólitá:

— Mond ifju leányka, szabad-még szöved, és ha esdve kőnélek eredne e ajkaidon dal az én számomra; elfogadná-e szívemet szövedéért eszébe?

— Ha dalom gyönyörkötöti uram, nem tagadom meg kérését. de szívem már nem szabad. Nézze, nézze! Amott jön a szívem választottja, életem mindenem . . .

— Megelégtem a föld gyönyöreit, bárasak soh' sem vágytam volna ide . . . Oh Uram, végy magadhoz vissza! Szölt az ifju és egy kiálló szöklára hanyatlott, egy fehér rózsabokor nőtt.

A leány letépett egyet a rózsából s keblére tűzve, elmesáit a látottakat az akkora odánerző legénynek.

Azt mondják, hogy az a moharössa az ártatlan szép ifju szövéből keletkezett, a fehér virága pedig szövjöságát mutatta . . .

az utczának a csatornázása 5000 forintba kerül. Beterjeszt egy költségtervezetet, a mely olcsóbb.

Ezenkívül megemlíti, hogy egy zombori Novák nevű vállalkozó is olcsóbban hajlandó a csatornázást keresztülni vinni. Mindenütt köhídadat kellene emelni nem pedig fakat. Abból az anyagból kellene az átjárókat csinálni, mint aminöből Gyula öcsese háza éltt volt a járda csinálva. Engedelmet kér, hogy nem járatos teljesen a magyar nyelvben és így nem fejezheti magát úgy ki, ahogy szöve érez, de újból kéri, hogy legalább remény adjanak a kérvényezőknek, hogy a többiek okuljanak. Indítványozza, hogy addassanak ki az iratok az építési bizottságnak hogy az bírálja felül a tervezeteket és terjesszen új javaslatot be.

A közgyűlés az állandó választmány javaslatát fogadta el.

A Ferencz József laktanya parancsnokságának megkeresése távbeszélő felállítására tárgyában. — Nem adatik hely.

Mandi és társai ásványvíz-adó bérlő czég kérvénye az ásvány-, gyógyfürrás és szöikvíz fogyasztási adó szabályrendelet módosítása iránt. — A tanács felhívatik hogy terjesszen javaslatot elé.

A városi kórházi alap 1898. évi számadása — Elfogadtatik.

Városi szögyény-alap 1898. évi számadása. — Elfogadtatik.

Városi szöpitészeti-alap 1898. évi számadása. — Elfogadtatik.

Barthall József alapítvány 1898. évi számadása. — Elfogadtatik.

Pappházy Döme alapítvány 1898. évi számadása. — Elfogadtatik.

Parcshtich Agatha alapítvány 1898. évi számadása. — Elfogadtatik.

Zeneakadémia alapítvány 1898. évi számadása. — Elfogadtatik.

Gyalokay Rozália szögyény-alapítvány 1898. évi számadása. — Elfogadtatik.

Stebler-Blumenthal alapítvány 1898. évi számadása. — Elfogadtatik.

Gyalokay Rozália alapítvány 1898. évi számadása. — Elfogadtatik.

Schäffner József alapítvány 1898. évi számadása. — Elfogadtatik.

Koczik Lajos alapítvány 1898. évi számadása. — Elfogadtatik.

Arvaház ala itvány 1898. évi számadása. — Elfogadtatik.

Kereskedőifjak alapítvány 1898. évi számadása. — Elfogadtatik.

A városi uti-alap 1897. évi számadása. — Elfogadtatik.

A házi letéti pánztár 1896. évi számadása. — Elfogadtatik.

Az 1894. és 1895. évi adópénztári számadások megvizsgálása és ebből fölyólag a felelős számadóknak a felmentvény megadása és Balázs János velt ellenör övadékanak kiutalványozása. — Elfogadtatik. Felmentvény megadatik Balázs János övadéka kiutalványoztatik.

Dekker Pál tanácsnok kérvénye szabadság megadása iránt. — Nyolcz hét adatik.

Özvegy Cselyuszka Jánosné kérvénye özvegy nyugdíj és gyermeknevelési pótlékának megállapítása iránt. — 240 koronkap.

Végül Gallé Dániel első aljegyző egy havi szabadságot kapott.

Ezzel a tárgysorozat kimerítettven, a közgyűlés a főispán javaslatára a fölyó hó 7-én d. e. 10 óráig megartarandó hitelbeszöletési ülésre dr. Alföldy Árpád, Frey Imre, Karakacsics Milvió és Lugumerszky Pláót bizottsági tagokat küldte ki. Ezután a főispán a bizottsági tagoknak boldog ünnepeket kívánva a közgyűlést lelkes éljének között bezárta.

A magyar kisiparos.

Rövid idő alatt sok panasz. Jajveszélés hangzott el az országban. Mindenütt a megélhetés nehézsége, a tisztességtelen megélhetési konkurencia, a kétségbeesítő küzdelem megmozgalta a szíveket, lelkeket. Ma a munkanélküliek, holnap a kereskedők, tisztviselők, tanárok, ügyvédek stb. gyülekeznek, megvitattják sulyos helyzetüket, a tanácskozás eredményét jegyzőkönyvbe foglalják, orvoslást kívánva határozatlanlag kimondják, hogy deputációvá tömörülve a miniszterhez vagy a képviselőház elé járulnak bajaik orvoslása végett. Ennyi az egész. És mi a végeredmény? A legtöbb esetben — mondhatni — minden a régi rossz kerékvágásban marad.

Mi lehet ennek oka? Ugyan miben s hol kereshetjük az okot, hogy ily közérdekű megzalmak a leggyakrabban eredmény nélkül végződnek? Könnnyű erre a felelet. — Ennek legnagyobb oka: a magyar társadalom közönye. Fogékonny már a magyar társadalom a közérdekű iránt, mint volt egykoron. Hiszen tudjuk, a magyart legnagyobb részt közérdekűk. Közügyek iránt való fogékonysága tette azzá, ami? Vagy talán, a munkások, kereskedők, tisztviselők, ügyvédek, iparosok érdeke nem közérdek?

Minek is a magyarnak közérdekű, rögvét előáll mondásával: »segíts magadon, az Isten is megsegít.« Pedig nem így van az mindig! Hiába nyulaksz ott a hol nincs mit keresned! Van férfias letteröm, akaratom, munkakedvem, de mind hiába, kárka veszen a óakarát, — ha nincs mit mivel dolgoznom. Ilyen ma a kisiparos helyzete, melyről szólni akarok.

Manapság, a büszke szegénység korszakában, — merészen fejezem ki magamat — lenézik a kisiparost. Pedig az igaz kisiparos a haza legbecsületesebb, legodaadóbb munkásainak, ki támogatást, segítséget érdemelne, ugy a társadalom, mint a kormány részéről. Sajna — nem így áll a dolog! Nemhogy fokozatosan támogatnák a kisiparost, sőt ellenkezőleg — napról-napra kevesebben keresik fel szükségleteikkel.

Minden e-ette ez a körülmény fontos tényezőként működik a kisipar hanyatlásánál. De korántse gondoljuk még ezzel azt, hogy ez csupán t. i. a megrendelés hiánya illetoleg csekélyisége az ok a kisipar pangásának a kisiparos sulyos helyzetének. Számos e helyütt felsorolhatatlan okai vannak a tény beálltának. Itt csak a fontosabbokról teszünk említést. Egyebek közt ilyen a hitel drágasága. Olyan feszült pénzügyi viszonyok uralkodnak, hogy a kisiparos nagy nehezen juthat hitelhez s ha már nagy nehezen kap hitelt, bizony leszedik róla még az utolsó bírrésztlet is. És hol vannak még többi gondjai: különféle adó, gyermekeik iskoláztatása stb.??

Bizony, ha egy kisiparos uzsorás hálójába kerül, nem igen tud abból kilábolni, vagy ha ki tud, ugy elkerülhetetlenül évek hosszú során át megfogja

sinleni az egykor magára vállalt sulyos terhel.

Csoda e hogy ily körülmények közepette egymásután zárják be műhelyeiket kisiparosaink s így a tönk szélére jutnak?

Vegyük a többek között még egy okot, mely elősegíti a kisiparos sulyos helyzetét. Ilyen az ipari vállalkozók és közvetítők tisztességtelen konkurencziája. Nagy garral lépnek a közönség elé, fényes tüzeteket rendeznek miáltal jobban csalogatják a vevő közönséget. Persze rossz árut drágábban adnak el. És a közönség szivesebben keresi fel avagy biz meg ilyen vállalkozókat, vagy közvetítőket s szivesebben megy el ezek fényes raktárhelységeibe, mint a kisiparos piszkos műhelyébe. Még megengednők ezt, — hisz szabad az ipar és kereskedelem, — ha az ipari vállalkozók és közvetítők szakavatottak volna, de legnagyobb részük hozzá se konyit.

A kisipar hanyatlásának s ezzel kapcsolatban a kisiparos sulyos helyzetének okai közül elég legyen e fentebb kifejtett három tényező: a megrendelés hiánya, a hitel drágasága, az ipari vállalkozók és közvetítők visszaélése, de ezek egymagukban véve is elegendők arra s figyelmeztetnek, hogy a kisiparos helyzetét csak ugyasultyomban ad acta l nem teherjük.

Ezek után elő áll azonban valaki s kérdezi: »hát miért nem védi meg magát a kisiparos az ellene irányuló garázdálkodások ellen, hisz van védőörvénye, mely védi jogát, érdekeit? Bizony csalóka reményben ringatja magát, a ki ily kérdést tesz fel. Ha van is egy-két száraz paragrafus az házagos, hiányos — mondhatni — faucis non esse — egy fabatkát sem ér.

A kisiparosnak kellően reformálandó illetoleg, kellően megalkotandó törvényes védelemre van szüksége jogainak tisztességének, becsületének megóvása céljából a piszkos konkurencziával szemben; és erre vonatkozólag sürgős intézkedés válik szükségessé, hogy odáig ne fejlődjön a dolog, hogy a kisiparosok közül sokan munkásaival együtt a társadalom fölébe oda ne dörögjék: »Nem adatok kenyeret, éhezni hagyatok, pedig volt erőm, akartam dolgozni s nem adatok munkát.«

G.

Hirek.

* **Kamara-zene.** A városháza nagy termében 1900. évi április 2-án este 8^{1/2} órákor következő zene-művek kerültek előadásra: 1. Beethoven op. 18. Adagio. 2. Mendelssohn op. 12. Canzonetto. 3. Elégia H. W. Ernst op. 10. Spohr féle bevezetéssel. 4. Raucheneker G. op. 7. Allegro con fuoco. I. Hegedű Paul Mariska II. Hegedű Ribiczey Kálmán. Mélyhegedű Csavojázt János, Gordonka Paul Kálmán. Intelligens, szép közönség töltötte be a városház terem minden zugát. A négy bemutatott zenedarab közül a második: Mendelssohn Canzonettoja érte el a legnagyobb hatást, ugy hogy a közönség a

bübbajos zene által elragadtatva perezekig tapsolt az előadókknak. Ami az előadókat illeti, a bámulatos precizitást kell megemlíteni a mellyel a nehéz szerkezetű darabok előadtak. Közönségünk rég nem élvezett oly valóban művészi játékokot, mint a minő Paul Mariska kisasszonyé. Valóban a művészet minden fogása és tudása egyesül játékában, mely a fővárosi első quartetteknek is dszére válnék. Csavojácz ismert rutinjáról és művészetével játszott a mély hegedűt, s Ribiczey Kálmán szintén elsőrangú erőnek bizonyult. A Gordonka Paul Kálmán kezében volt, — valóban jó kezében. Bámulatos és legszebb részletei voltak a kamara zeneszettek az előadott darabok pianó! így különösen a második számé, melyben a Gordonka légy zugása gyönyörű összhangba olvadt össze az első hegedű művészi hangjával, s az összhangot a második — s a mély hegedű hangja tette egészé. Zombor valóban köszönetet mondhat a kamara zene meghonosítóinak, hogy ilyen páratlan élvezetes estével gyönyörködtették a város közönségét. (Sz.)

* **Érettségi vizsgálat a zombori főgimnáziumban.** A zombori főgimnázium igazgatóságától vettük a következő értesítést: Minthogy a folyó tanév végén tartandó érettségi vizsgálatra a fennálló miniszteri rendelet szerint legkésőbbben április 14-ig kell jelentkezni, fölkérem azokat, akik a zombori állami főgimnáziumban érettségi vizsgálatot tenni szándékoznak, hogy a középiskola minden osztályáról szóló iskolai bizonyítványnyal felszerelt, bélyegtelen folyamodványukat legkésőbbben április hó 14-ig az alulírott igazgatóságnál nyujtják be. A rendes és ismételt tanulók tartoznak 12 korona, a magántanulók 24 korona vizsgálati díjat a jelentkezés alkalmával kifizetni. Zombor, 1900. évi április hó 2-án. A gimnáziumi igazgatóság.

* **Az új boszniai civil adatlus.** Fővárosi lapok írják: A mostani civil adatlus már régebb idő óta meg akart válni állásától, és csak is azért maradt, mert Kállaynak sok gondot okozott a méltóság betöltése. Most a válság végre megoldást nyer. Amint ugyanis biztos forrásból értesülünk, az új boszniai civil adatlus bár Vojnich István Bács Bodrog vármegye főispánja lesz. Kállay Béni kormányzó az ő személyében minden garanciát megtalált. Báró Vojnich István ugyanis már tíz éve főispánja vármegyéneknek, s ezalatt a közigazgatás terén minden tekintetben kapacitásnak bizonyult. Már pedig tekintve a boszniai civil adatlus állásának nehézségét, ennek betöltésére csakis az alkalmas a ki a terén minden tekintetben ugy jóvalik, mint báró Vojnich István. Báró Vojnich ezenkívül europai műveltségű ember, aki a nyugati nyelveken kívül a szerb nyelvet is kitünően beszéli. Gazdagsága is épen őt jelöli e méltóságra. Épen ezért, amint értesülünk az adatlussá való kinevezés legközelebb meg fog történi.

* **Előmunkálati engedély meghosszabbítása.** A kereskedelemügyi miniszter Drakulics Pál dr. zombori és Dimesits István dr. budapesti ügyvédeknek a Bács Bodrog vármegyei helyierdekű vasut O-Becse állomásától, esetleg az ó-bece-úvidék-íteli helyierdekű vasut Bács-Fülvár állomásától Nef daly, Turia, Bács-Szenttamás, O- és Uj-Verbász, Bács-Kula, Cseryenka, Szivac és Keryenka község érintésével a m. kir. államvasutak Zombor állomásáig vezetendő szabványos nyomtávú, gőzmozdonyu helyierdekű vasutvonalra 1899. évi január hó 13-án kelt rendeletével meghosszabbított előmunkálati engedély érvényét a lejáratól számított további egy év tartására meghosszabbította.

* **Kubelik Jan hangversenye Szabadkán.** Válogatott műértő közönség tölté meg a színházat múlt pénteken, hogy Kubelik Jan hegedű-hangversenyét hallgassa meg, a ki rendkívüli virtuozitásáival az „ujkori Paganini” elnevezésére tette magát érdemessé. Nem hallottuk Paganinuit, a ki korának legnagyobb művésze lehetett ugyan, de azt hisszük, hogy Kubelik Jan aligha túl nem szárnyalja, nem csak tudás, de valószínűleg technika tekintetében is. Egész játéka már nem csak mesteri, hanem fenomenális s a műértőt ámulatba ejti. A műértő közönség — minden egyes darab után szüni nem akaró tapsban adott kifejezést nagy tetszésének. Minden egyes szám után háromszor hívta ki. A második számot megtoldotta a művész egy kedves magyar népdallal, melyet rendkívül mély érzéssel remekül adott elő. Lichtenstein Dora k. a. éneke szintén tetszésben részesült. Kellemes alt hangjával szépen adta elő dalait. A hangversenyen műsora volt: 1. Ernst: Fis-moll koncert. (Kubelik.) 2. Händel: Ombro mai fu. (Lichtenstein Dora k. a.) 3. Vieniavsky: Faust fantasie. (Kubelik.) 4. Puccini: Fattemps (angol dal.) Lichtenstein Dora k. a.) 5. a) Schumann: Abrándozás, b) Bazzini: La ronde de Lucins (Mandk tanca) (Kubelik) 6. Mihalovics és Aggházi: Magyar dallamok. (Lichtenstein Dora k. a.) 7. Paganini: God save the queen. (Angol himnusz.) (Kubelik.)

* **Vettük a következő meghívót.** Meghívó. A zombori iparos ifjúság folyó évi április hó 16-án (Husvétli másnapján a „Fehér-hajó” szálloda összes termeiben, dal, szavalat, nemzetközi világénektáival és Műkedvelő-Elődalással egybekötött zártkörű Tánccsoporthoz rendez, melyre t. czímzet és becses családját tisztelettel meghívja a rendezőség. Belépti díj szemelvényként: előre váltva 1 kor, este a pénztárnál 1 kor, 20 fill. Családjegy (három személyre) előre váltva 3 kor, 40 fill. este a pénztárnál 2 kor. Felülfizetések köszönettel fogadtatnak és Hírlapilag nyugtáztatnak. A biztos jövedelem a zombori iparos ifjak által alakítandó önképző-egyesületé javára fordították. A zenét Főnyes Gyula kedves zenekara szolgáltatja. Kezdeté este 8 órákor. Azon tisztelt kölyg, ki a világgözpontjánál a legtöbb levelező lapot eladja ügyosztón, a ki a legtöbb lapot kapja egy-egy szép ajándékban részesül. Jegyek előre válthatók: Harpi László ur kőfaragó iktében, Gubicza György ur cipész iktében és Hanezmann Gyula ur a „Fehér-hajó”-szálloda tulajdonosánál. Kiváncsra a meghívó előmutató: Műsor: „A virágnak megtöltani nem lehet” éneklő: Szám Lajos. „A munkácsi rab” szavalja: Berendy Lajos. Box és Cox Vigjáték egy felvonásban. Személyek: Box, nyomdász segéd Ujkéri Antal, Cox, kalapos segéd B. L. Bounce asszony Facsar Mariska k. a. „Lé” szavalja: Ujkéri Antal. „Zsidó honvéd” előadja: Geiringer Mór.

* **Elveszett.** Kulits Mátyas Zombori lakos április hó 1-én az esti órákban egy arany mellűt elvesztett. A becsületes megtaláló Takács-utca 222. h. sz. alatt jelentkezett, a hol öt forint jutalomban fog részesülni.

* **Az új újvidéki főispán.** A Bácsi ai Újság szerint az újvidéki főispán változás kérdése végre meg lesz oldva. Amint biztos forrásból értesül. Széll Kálmán megtalálta már az új főispánt. Az új főispán ugyanis Popovics Pezsi István, újvidéki polgármester lesz, aki Széll Kálmán párhive, s akinek egyénisége biztosítotték nyújt arra, hogy a nemzetiségi ellentétek biztosan el fognak simittatni.

* **Megmérgezett kis fiú.** A baja-szabadkai vasúti vonalon fekvő Csikéria községben apja megbocsájthatatlan gondatlanságának esett áldozatul egy tíz éves kis fiú. Pertics József ottani földmivesnek

nygánis a mult szerdán dolga akadt Kumbaján, a hová tizenötödös kis fiát is magával vitte. Dolgát elvégezvén, apa és fiu együtt betértek a nagykorosmába, a hol annyira leitták magukat pálinkával, hogy a kis fiu még aznap este alkoholmérgezés következtében kiszövedett. A hírtelen halál gyanusnak tűnt fel, a halotték betöltötte a temetőt és az esetről jelentést tett a rendőrségnek. A hivatalos boncolás megerősítette a fenti tényállást és a rendőrség az esetet a kir. ügy(szész)hez tette át.

* **Öngyilkosság.** Csávoylról írják: Mayer Márton ottani jómódu gazda, a mult héten lakása padlásán fölakasztotta magát. Tettének oka bánkódás fia miatt, a ki a szabadkai tébolyában már hosszú idő óta betegben tartózkodik.

* **Uj jegyző.** Csurogon szerdán délután volt a községi jegyző választás Nikolits Izidor zsabylai főszolgabíró elnökléte alatt. A főbíró a pályázók közül Vuicsics I. turiai jegyzőt Kékits I. Bozsídár szttalmási segéd jegyzőt és Aradszky Ulászló adai jegyzőt, jelölte. Szótöbbséggel Kékits József Bozsídár b. szent-tamási segéd jegyző lett megválasztva. A többi szavazatot Aradszky kapta.

* **A ragadós állati betegségek állása** Bács-Bodrog vármegyében március 28-án. Veszélyesség: apatin j. Ó Szapár 1 u., bácsalmási j. Bács-Almás 1 u., kulai j. Kuczura 1 u., Uj Verbász 1 u., topoljai j. Kishegyes 1 u. újvidéki j. Járék 1 u. Zenta v. 1 u. Takonykór és bőrféreg: óbecsei j. Petrovicszello 1 u. iteli j. Gardinoye 1 u. zentai j. Ada 1 u., Mohol 1 u. zsabylai j. Zsabya 1 u. Rühkör: bácsalmási j. Bajmok 1 u., Melykut 1 u. Sertésvész: bácsalmási j. Mélykut 1 m.

* **Összevonta a malomkerék.** Neuber mohár márciusban Baján a héten megrendítő szerencsétlenség történt: egyik maza a saját vigyázatlansága folytán a malom kerékei közé került és összevondott. A szerencsétlen fiút haldokolva szállították a városi kórházba.

* **Templomfosztogatók** garázdálkodtak az elmúlt héten szombatról vasárnapra virradó éjszaka Baján. Előbb az ablakon át behatoltak és az ott volt egyik gyűjtő perselyt esekély tartalmával együtt elvitték. A perselyt — persze üresen — a vonatkerben megtalálta a rendőrség. Ugyanazon éjjel a gör. kel. szerb templom kapuját is megkísérelték felszeríteni, de sikertelenül. Az ismeretlen tetteseket a rendőrség nyomozza.

* **Öngyilkosság.** Kun György zentai fiatalember, a nagyszabeni bank zentai hivatalnok, mult héten, esütörtökön d. u. 4 órákor Budapesten, a városigeti ártézi firdőben agyonlőtte magát. öngyilkossági szándékát levélben közölte Zentán lakó sógorával s a budapesti rendőrséggel. Állítólag rendezetlen ügyei készítették az öngyilkosságira.

* **Új esperes.** Az óbecsei kerület esperesévé Ujhelyi Agoston moholyi plébános kinevezett.

* **Egyházmegyei hírek.** Weisz Mihály nyugdíjaztatása folytán megürült gyula-falvai lelkészségre ő-excellentiaja Perndl Adorján bajai káplán kinevezte. — Kandler János betegségeből felépülvén Akasztóra káplánnak küldötték.

* **Hymen.** Vincze Ignác dr. folyó évi április hó 8-án déli 12 órákor tartja esküvőjét a budapesti dohány-utcai izr. templomban Neumann Irma kasszonyval, Neumann Antal leányával.

† **Halálozás.** Töszegi Dávid magánzó ölete 64-ik évében Szabadkán elhunyt. Az elhunyt emberbaráti érzelmeiért közbecsülésben állt. Töszegi Aladár dr. Torontál megye tv. főfővosa testvérét gyászolja benne.

† **Raab Nándor halála.** Vettük a következő gyászjelentést. Mély fájdalomtól megtört szívvel jelentjük rokonainknak és ismerőseinknek, hogy felejtethetlen jó férj, atya, nagyatya, testvér és sógor Raab Nándor folyó évi április hó 1-én esti 1/2 8 órákor rövid szenvedés és a halotti szentségek felvétele után, 52 éves korában jobblétre szenderült. A boldogult hült teteme f. évi április hó 3-án d. u. 4 órákor fog a gyászházban (Zöldkert utca 625 sz. a.) beszenteltetni, és a Szt.-Rókusról nevezett sírkertben örök nyugalomra tétetni. Az engedélt szent-mise folyó évi április hó 26-án reggeli 9 órákor lesz a helybeli róm. kath. egyházban megtartva. Zombor, 1900. április hó 2-án. Nyugodjék békében! Raab Nándorné sz. Katzer Mária, neje. Raab János, Raab Lajos, gyermekei. Raab Jánosné szül. Speiser Teréz, menyje. Ifj. Raab János, unokája Raab Károly, fivére, Raab férj Csallagovits Katalin, Raab férj. Magyar Paulina, Raab férj. Penz Anna, nővérei. Katzer Károly, Csallagovits Jakab, Magyar Ferencz, Penz István, sógorai. Raab Károlyné szül. Stein Katalin, özv. Merstetter Nándorné szül. Katzer Anna, özv. Katzer Józsefné szül. Demaratz Kornélia, Katzer Károlyné szül. Stillemyer Katalin, sógoróni.

* **Változások a vármegyei tisztikarban.** Hauke Imre központi főszolgabírónak zombori polgármesterről történt megválasztása következtében több változás lesz a megyei tisztikarban. Igy központi főszolgabíró dr. Balaton Gyula óbecsei főszolgabíró lesz, helyébe Nikolics Izidor zsabylai főszolgabíró kerül. Zsabyán pedig főszolgabíró Vujevics Lajos központi szolgabíró lesz.

* **Eljegyzés.** Nikolits Izidor zsabylai főszolgabíró eljegyezte Paukovits Ottó nyugalmazott táblabíró, óbecsei nagybirtokos bájos leányát Paukovits Idát.

* **Bérmálás vármegyénkben.** Ez évben nálunk a bérmálás a következő sorrendben fog megtartatni: június hó 16. és 17. én Jankováon, június hó 18. én Kis-Szálláson, június hó 19. és 20-án Melykuton, június hó 21-én Tatabázon, június hó 22-én Felső-Szent-Iványon és Rómen, június hó 23-án Csávoylon, június hó 24. én Bikityen, június hó 25-én Borsódon, június hó 26. én Katymáron, június hó 27. én Madarason, június hó 28. én Kumbaján, június hó 29. és 30. én Bács-Almás-on.

(Az Elso leánykiadásútlási egytel m. sz. márc. hó 25-én tartotta Schwarz Armin elnökléte alatt számos tag jelenlétében XXXVII ik rendes közgyűlést. Az évi jelentésből kivesszük, hogy az 1899. kezelési év kedvező és eredménydus volt, amennyiben 14271 jutalékrész lett újonnan beírva mely tekintve a mult évi általános rossz gazdasági viszonyokat, kielégítőnek mondható. A belépet tagok, valamint a beirt kedvezményezették tulnyomó számában a legfiatalabb korosztályokhoz tartoznak. Bizonyítja ez, hogy az intézet az új beiratkozásokkal fiatal, életérős elemet nyert. Az 1899. év bevételéi 2030452 k, 96 fillérrel minden czimletnél, tetemes emelkedést mutatnak. A kiadások 864882 k, 18 fillért igényeltek mely összegből különösen kiemeljük a nájszjutalek fejtében történt kifizetéseket 529750 k, 76 fillérrel. Ez összeg 206 tagra 756 kedvezményezett javára, melyek közt 19 árva volt, oszlik meg. A legkisebb nájszjutalek 600 korona, a legnagyobb 10360 korona volt. Az évi bevétel többletéből 1000286 k, 76 fill. a matematikai díjtartalékhöz esatolandó, melyvel az 5120373 k, 78 fillérre emelkedik. Az alap szabályszerű javadatmagánaknak eleget téve, a nájszjutalek felmérési alaphoz 82642 k, a külön tartalékhöz 33056 k, 80 fill. és a hivatalnok nyugdíjaphoz

5000 korona utaltatott. A mérleg főösszege 4824869 k. 20 fill. ez 1610943 k. 82 fill. tartalékban, 1792811 k. elsőrendű záloglevelekben továbbá két intézeti házban, melyek 15114 k. 48 fill. leírása után 1496353 k. 78 fill. értékben vannak felvéve, végre saját könyvényekre adott kölcsönökben kint lévő díjkövetelésben is pénz-készletben nyeri fedezetét. A közgyűlés az évi jelentést és mérleget tetszéssel tudomásul vette és a felügyelő bizottság indítványához képest az igazgatóságnak a felmentvényt megadta. A jegyzőkönyv hitelesítésével Steiner Ferencz és Rátay Károly urak bizattak meg. Miután még Krisztiánovics Béla főmérnök szövetségi tag indítvány, hogy az igazgatóságnak, különösen Swarcz Armin elnöknek, a felügyelő bizottságnak jegyzőkönyvileg közönet és elismerés szavaztassék egyhangulag elfogadották, következett az új választás. Az igazgatóságra Schwarz Armin, Kohn Károly, Dr. Wittmann Mór, Dr. Reich József, Eisler József, Herzfeld Zsigmond, Tsuk Sándor és Kohn Arnold hat évi időtartamra közfelkialtással újabb választottak. A felügyelő bizottságba szintén közfelkialtással Dr. Alexander Bernát, Dr. Simonyi Zsigmond, Héger József, Wertheimer Albert, Weil Dávid, I. és Seifensieder József, (új) egy évi időtartamra lettek megválasztva. A közgyűlés kívánságának megfelelően, az elnök ajánlatára a visszalépett választmányi tagok ismét s Dietz Miksa, Lachnit János, Leichter Benő, Pruzsinsky József és Steiner Armin mint új tagok választottak meg.

(Propaganda meggyőzéséből. Valamely esemény valóságáról való teljes meggyőződést az abszolút bizonyosság adja meg: A hitetlen Szent Tamás is a maga szemével akart látni, a maga kezével akart tapintani, csak akkor volt meggyőződve valamiről. Pellaux Róza, telegrafosnő Pomy-sur-Yverdonban, (Wadt Canton) annyiban különbözött e tekintetben Szent Tamástól, hogy hitt, meglátott, de később annyira tisztán látott és annyira meggyőződött mindenről, hogy ez időtől kezdve hitében semmisem ingathatta meg. Már jó idő óta sokat és nagy elismeréssel betegség vagy a vérszegénység elgyöngyített embereknél visszaadja az elvesztett orót. Szavahihető emberektől nyert fölvilágosítások után Pellaux asszony teljesen bizalommal beadta ezt a szert anyósának, özvegy Pellaux Jeanettenak. Az elért eredményről a következő levele ad fölvilágosítást: — Anyósom — írja leveleiben — a legutóbbi tavaszon nagyon elgyöngyült. Hosszabb idő óta annyira fájt a gyomra,

hogy semmi táplálékot nem bírt meg. Mivel orvosról halani sem akart, mi magunk tettünk próbát min denféle szerrel, de eredmény nélkül. De mert láttuk, hogy

gyógyul napról-napra, attól tartottunk, hogy egészen elveszítjük, a mikor végre egy asszony, aki ismerte a Pink-pilula jó hatását, azt ajánlotta, tegyünk próbát ezzel a pilulával. Az első skatulyának csak az volt a hatása, hogy megjavította az emésztést, a mi legalább arra bírta rá, hogy tovább is használja a pilulát. A második skatulya jelentékeny javulást idézett elő és most, miután hat skatulyával fogyasztott el, annyira jól

van, a mennyire egy hetvenéves asszony csak lehet. A mikor sógorasszonyom, aki nagyon vérszegény volt, ajánlódott ezt az eredményt látta, szintén használni kezdte a Pink-pilulát. Most az ötödik skatulyánál tart, de már nem is a régi, annyira megváltozott. Azelőtt annyira gyöngye volt, hogy egyedül felöltözködni sem tudott és egész napon át a pamplagon feküdt. Most vezeti a háztartást és legutóbb a mezőre is dolgozott. Több más ember, a ki szintén a Pink-pilulát használta, hasonlóképpen nagyon meg volt vele elégedve. Ez bizonyára szép bizonyítvány a Pink-piluláról a mit meg is érdemel, annyi esetben gyógyította meg a vérszegénységet, sárgaságot, idegességet, valamint az általános kimerülést. A Pink pilula kapható Magyarországon a legtöbb gyógyszerárban. Egy doboz ára 1 frt 75 kr. és hat doboz 9 frt. Magyarországi főraktár: Török József gyógyszerárban, Budapest, Király-utca 12.

* Lapunk könyvnyomdájában egy tanonc felvételük.

A hirdetési bélyeg megszüntetése.

Lukács László pénzügyminiszter a képviselőháznak hétfői ülésén bejelentette a naptárak, hirdetőnyelkek, hirdetőlapok, külföldi hirdetőlapok és időszaki lapok bélyegkötelezettségének megszüntetéséről szóló törvényjavaslatot, beváltván ezzel régebben tett ígérését, a mely az ipar, a kereskedelem, a nyomdai termékeknek előállítását és forgalmát megbénító e nyűgeltörölését célozta.

A 48-as időköt követő megtorlás korszakának maradványa volt nálunk ez a hirdetési bélyegkötelezettség. Az 1850 szeptember 6-iki császári pátens léptette életbe, utjára állva a szabad szó terjedésének, a melyre különben a cenzura is ránehezedett. Ma az egész művelt világ érzi és tudja, mi értéke van a hirdetőnyelkeknek. A forgalomnak minden ágát a nyilvánosság követheti. Azt is tudja, hogy a hirdetőnyelkek értéke csak az ismételt megjelenés után mutatkozik igazában, de a bélyegteher oly nagy volt, hogy magát a cenzúrát is megfojtotta el. A hol a hirdetések nagy jelentőségét fölfogták, ott a hirdetési bélyegyet már rég eltörölték. Legújában Ausztriában is megszüntették már. Helyes és természetes tehát, hogy a mikor mi ezt az ajándékot Ausztriától kaptuk, most el is dobjuk magunktól, a mikor már az ajándékozó is eldobta.

A törvényjavaslatnak és megokolásának teljes szövege a következő:

Törvényjavaslat

a naptárak, hirdetőnyelkek, hirdetőlapok, külföldi hirdetőlapok és időszaki lapok bélyegkötelezettségének megszüntetéséről.

1. §. A naptárak bélyegkötelezettsége 1900. évi december hó 31-ikén, a hirdetőnyelkek, hirdetőlapok, külföldi hirdetőlapok és külföldi időszaki lapok bélyegkötelezettsége ellenben 1900. évi június hó 30-ikán megszűnik; az ezen időpontokig bezárólag esedékessé való ilyen bélyegilleték azonban szabályszerűen lerovandó s el nem engedhető.

2. §. Az 1900. évre szóló, el nem kelt bélyegzett naptárak után lerótt bélyegilleték, a mennyiben a naptárakat a kiadó az illetékes pénzügyi hivatalhoz 1900. évi december hó 1-éig beszolgál-

tatja, s a mennyiben azokon a használatnak semmi nyoma nem látható, készpénzben visszatérítendő. Más jogezimen az 1900. évre szóló naptárak után lerótt bélyegilleték sem részben, sem egészen vissza nem téríthető.

Az 1901. évre szóló naptárak már az 1900. év folyamán alatt bélyegtelenül kiadhatók és áruba bocsáthatók.

3. §. Jelen törvény végrehajtásával a pénzügyminiszter bízatik meg.

Budapesten, 1900. évi márczius hó.

Lukács László s. k.,

m. kir. pénzügyminiszter.

Levelezés.

Tanító lakpénz és iskolaépítés Bács-Topolyán.

A bács-topolyai tanítók lakpénzügye véglegesen el van intézve. A miniszterium a közönség felfolyamodásának ellenében jóváhagyta a vármegyei hatóság ama határozatát, melynek értelmében a tanítók lakbérét 40 frtról 100 forintra emelte s annak kiutalványozását 1900. év január 1-től kezdve elrendelte. Örvendetes eseménynek mondható ez, mert a topolyai tanítók anyagi helyzetének javítására harmincz év alatt összesen ennyi nem történt. De ezen intézkedés által nem csak a topolyai tanítók helyzete javult, hanem mindazoké, kik nem bírnak több fizetéssel 400 forintnál s lakásuk vagy lakpénzük nem felel meg a törvény szabta követelményeknek. A hat év óta küzködve húzódó ügy végleges eredménye meggyőzhet minden tanítót arról, hogy az 1893. évi tanügyi törvényt a nagymnt. miniszterium nem csak meghozatta, hanem végre is hajlja, ha annak végrehajtására felhozott okok kellőleg indokolva vannak. Épen azért mindazok a tanítók, kik az ily ügyben helyzetük javítását érik előszörrel és hálaival adóznak nek, pacséri Császár Péter topolyai főszolgabíró urnak, ki a hozzákerült tanítói lakpénz ügynek iratait, nemcsak mindenkor a legrövidebb idő alatt továbbította, de pártfogó véleményadása által ennek eredményét csak is ő biztosította: Mindenkor világosan kimutatta, hogy 40 frt lakpénzért Bács-Topolyán még egy tisztességes szobát sem lehet lakásul kapni. Hogy ez uton buzgó pártolása által a jeget megtörte, legyen neki közönet minden érdekelt tanító nevében.

Másik örvendetes eseményként kell megemlítenünk, hogy valahára az iskolák túlszűfolságán is segítve lesz. Ugyanis Topolyán az iskolatestvéreket akarják megtelepíteni. Az iskolatestvéreket már látogatást is tettek Topolyán s bár az egyik semmit sem tudott magyarul, de a másik még aligha tudott jól németül; mert mint afféle szombathelyi magyar gyerek némi idegenséget is érezhet a német nyelv iránt. Topolyára, amint hallottuk csak is magyarjarkú iskolatestvéreket jönnék.

Eljövetelek annál bizonyosabbnak mondható, mivel Topolya iskola fölállítására soha ennyi segítséget nem kap, ha most ez alkalmat elszalasztja. Gróf Zichy Nep. János kegyúr agyanis 7000 koronát ajánlott föl; a jótékonyágáról annyira ismert Császka György kalocsai érsek

özelenozója pedig e célra 20,000 koronát ígért meg. Még a vármegyei papság is 2232 koronát adott össze. Ily körülmények között az iskolafelállítást elmulasztani halálos vétek volna, annál is inkább, mert a jószívű adakozók a följárlott összeget időmultával esetleg más jótékony célra fordítanak. Az iskolák felállítását pedig Topolya községén mind az egyházi mind a világi hatóság már évek óta sürgeti. Tehát hiszszük és reméljük, hogy éles belátással bíró erélyes községi bíránk nem engedi a jó alkalmat elszaladni, hanem belátásánál fogva tapintatos eljárásával a községi képviselőtestületet odavezérli, hogy a község segítségére kínálkozó jó alkalmat megragadja és az iskolaépítés menél előbb elhatározza. Úgy legyen,

Vilám.

Irodalom.

— *Az állatvilág pillanati fényképekben.*

Gyönyörű kiállítású pártatlan mű indult meg ezen a czímen, oly munka, a mely a természet minden barátjának lelkét csak örömmel ölheti el. Merőben új, eredeti és megkapó eszme nyer meg testesülést ebben a könyvben. A természetrajzi és állattani képek eddig többnyire csak a tyust, az állatvilág faji jellemet feltüntető képet állítottak az állatokról elénk; ez a könyv azt tűzte ki célul, hogy a faji jellem mellett bemutassa az állatok egyéniségét is. Körülbelül ugy viszonylanak az eddigi megszokott, sablonos állatképek ennek a könyvnek a képeihez, mint a divatlapok élethei, sablonos férfi- ar hölgyfigurái egy élettelen, hű arcképes-nokhoz. Minden képe e könyvnek élő állatnak a képmása, a mely fényképezés útján készült. A maga valóságában, a maga természetességében látunk minden egyes állatmagunk előtt. Csupa élet, csupa igazság minden kép. Mintha csak egy pompás állatkertben járnánk, mikor e könyvben lapozunk. A minthogy csakugyan Európa egyik legműveltebb állatkertjének, a berlininek az állatkertjéi vonulnak itt fel sorra előttünk. Roppant fáradtságba, nagy nehézségek leküzdésébe került, míg megtalálták a helyes módját az állatok lefotografálásának. Maga a berlini állatkert igazgatója, Heck L. dr. a jeles zoológus, személyesen működött közre e munkánál. Minden egyes fénykép az ő utasításai szerint készült. De a fáradtság méltó volt a munka eredménye is, a mely általános elismerést aratott. Ilyen élethű, plasztikus szép és ekkora nagyságu állatfotográfiák még nem jelentek meg sehol. Egy-egy ilyen fotográfia sokkal jobban beidőzik bárkinak az emlékezetébe, sokkal jobban megismerjük belőle az állatot, mintha lapokra terjedő leírást olvasnánk róla. Epp ezért a képekhez írt szöveg sem terjengős és hosszadalmas, nem száraz adatokat végnélküli, unató halmozza, hanem röviden, elevenen, élvezetesen írt jellemrajza az illető állatnak, a magyar kiadás szövegét Heck L. dr. nyomán Szerényi Hugó dr. a jeles természetudományi író írta. Szép és tanulságos munka ez, a mely számot tarthat nemcsak a szakköröknek hanem az egész művelt közönségnek a mel-

lánylására. Haszonnal forgathatják e könyvet maguk a művészek is, a fotográfia hű és élettelen voltánál fogva. A huszokas album-alakban megjelenő díszművet egyik legnevesebb könyvkiadó cégünk: Lampel Róbert (Wodianer F. és Fiai) cs. és kir. udvari könyvkereskedése (Budapest, VI. Andrassy-ut 21. sz.) adja ki. Megjelenik 16 füzetben 192 képpel, Egy-egy füzet ára 60 fillér; az egész munkát díszkötésben 14 korona. Megrendelhető minden könyvkereskedésben.

— *A „Magyar Bazár”.* Igen szép, izléses divatképekkel, rajzokkal és kimerítő leírásokkal, magyarázatokkal jelent meg a „Magyar Bazár” legutolsó divatlapja, az „Athenaeum” kiadásában és Wohl Janka szerkesztésével. De nemcsak a chiques divat gyönyörködteti az olvasót ebben a divatlapban, hanem az irodalmi rész is megfelel a legkényesebb igényeknek. A folyó szép angol regény mellett a következő érdekes dolgozat találjuk benne: 1. „Az arany lapdaes”, a magyar Sch. hezeradé-tól; 2. „Mit csináljunk anyáinkkal?”, 3. „Szerelm és korona”, írta báró H. L. G. H.; 4. „Hogyan mondunk egymásnak Isten hozzádot?”, 5. „Művészet és irodalom”; 6. „A nők munkaköre itthon és külföldön”; 7. „A nagyvilághól”; 8. „Iskola-ügy”; 9. „Sport”; 10. „Szépitészet”; 11. „Konyha”; 12. „Vegyesek”; 13. „Új könyvek”; 14. „Szerkeztői üzenetek”; 15. „Nyílt posta”; 16. „Eljegyzések”; 17. „Esküvők”; 18. „Halalozások”; 19. „Sakkrejtvény”. Mutatványszámot ingyen küld a kiadóhivatal. Előfizetési díja ennek a legrégebbi és legjobb magyar divatlapunk ¼ évre 4 korona. Megjelen havonként négyszer. Megrendelő cím: „Magyar Bazár” kiadóhivatala, Budapest, VII., kerepesi-ut 54.

— *Párisi Divat.* Az idén mikor még Páris a szokottnál is inkább központja lesz a világnak, a kiállításnál fogva s mikor a párisi szabók a szokottnál is szebb, eredetibb dolgokat teremtenek, igen érdekes a hölgyközönségnek azt tudnia, milyen lapban látja mind együtt azon bámulatos szépségű mintaruhák ábráit, melyek Páris első műtermében készülnek. Ez a lap a Párisi Divat, melynek az első francia cégek kült k e mintaruhák fényképmásolatait. S a magyar hölgyközönség nemcsak az ábrákat kapja meg, de olyan szabásmintákat, s oly magyarázatokat kap a lapban, hogy azok nyomán otthon is ugy készítheti el ruháit, mintha Párisba varratta volna. Az anyagok jutányo beszerzésében a szerkesztőség tanácsesal is, közbenjárással is mindenkor segítségére van olvasóinak. A lap többi terét a kézmunka, a háztartás, lakásberendezés, társadalmi szokások, kozmetika, egészség, fővárosi élet, konyha stb. köréből vett cikkeek töltik be, lehetővé téve a vidéki olvasóknak is azt, hogy mind e dolgokban a fővárosi fejlettség színvonalán álljanak, még pedig hasonlíthatatlannul kevesebb költségekkel, mint azt különben tehetnék. — A lap szabásminta és színes kép mellékletei is e célt szolgálják: ezeken kívül egész ivnyi regény is van mellékelve minden számban. A „Párisi Divat” előfizetési ára egy évre 16 kor., fél évre 8 kor., negyed évre 4 kor. A „Pesti Hírlap”-al együtt egész évre 36 kor., fél évre 18 kor., negyed évre 9 kor. Mutatványszámot készséggel küld a kiadóhivatal.

— *A „Háztartás”.* Kúthly Emilné szerkesztésében és az „Athenaeum” kiadásában megjelenő magyar háziasszonyok közlönye legújabb számának gazdag és változatos tartalmából megenlíthjük a következőket: A nők munkaköre. Egészség. Gyógynövények. A szépség ápolása. Lakás. Kézmunka. Divat. Pecsételés. Mosás és vasalás. Kártékony állatok. Háztartás. Konyha. Étlapok tíz napra szóló ételrenddel s kitűnő kipróbált ételek leírásával. Baromfi-udvar. Pince. Cselédek. Kertészet. Konyhakert. Díszkert, Szobakertészet. Gyümölcsös. Szőlőmívelés. Népszokások. Irodalom. Színészet. Zene. Családi rovat. Szépirodalom. (Csak egy kis nyugalom. Szeráf.) Rejtvények. Humor és rendkívül tartalmas szerkesztői posta. A „Háztartás” előfizetési díja egy évre 12 korona, fél évre 6 korona, negyedévre 3 korona. Megjelen havonként háromszor. Előfizetheti a kiadóhivatalban, VII., kerepesi-ut 54. Mutatványszámot ingyen.

— *„Kis Lap”.* A Forgó bácsi „Kis Lap”-ja az elismert legjobb gyermek-újság. Gyönyörű rajzai, vonzó, tanulságos olvassmányai a gyermekvilágban hétről hétre kedves meglepetés számba mennek. A „Kis Lap” mindig szombatlan reggel jelentik meg, úgy, hogy a vidéki kis olvasók már vasárnap kézhez kapják. Előfizetési ára ¼ évre 2 korona. Megrendelő cím: Kis Lap kiadóhivatala, Bpest, Kerepesi-ut 54. Mutatványszámot ingyen.

A zombori vonatok érkezése és indulása.

Érvényes 1899. évi október hó 1-től.

Érkezés.	Indulás.
S a b a d k a f e l ő l : 6 óra 45 percz reg. 3 „ 34 „ délután 8 óra 34 percz este	S z a b a d k á r a : 6 óra 46 percz reg. 11 „ 54 „ délben 8 „ 35 „ este
G o m b o s f e l ő l : 6 óra 39 percz reg. 11 „ 47 „ délben 8 „ 25 „ este	G o m b o s r a : 6 óra 55 percz reg. 3 „ 41 „ délután 8 „ 41 „ este.
B a j a f e l ő l : 3 óra 23 percz d. u. 6 „ 25 „ reg.	B a j á r a : 7 óra 05 percz reg. 4 „ 05 „ délután
U j v i d é k f e l ő l : 6 óra 30 percz reg. 11 „ 30 „ délelől 7 „ 17 „ este	U j v i d é k r e : 2 óra 55 percz. prez 7 „ — „ 3 „ 51 „ délután

Csarnok.

RAPHAEL.

— Irt: D. Gy. —

Raphael álmodott, s álma megbűvölte lelkét, lebilincselte egész lényét. Oh! az az álom, mást is lázba ejtett volna; hogye Raphaelt, az ábrándos művészt. A szöke fűrtös ifjú többször, egész éjeken át, elmerengett a holdvilágon, s beszélgetett a csillagokkal.

Raphael reg eszményképéről ábrándozott. Most is a mint ott ül a pázsitos fűvön, a esobogó paták mellett, vig madárkák danájától környezve, a sötét erdő szélén, — most is arra gondolt. És a mint úgy elmerengett, erőt vett rajta a bódító álom, s a művész beteg lelke álomba merült.

Raphael álmodott; ideáljáról, művészete múzsjáról. Igen! épen olyannak képzelte ő az ideált, a milyennek most álomban látja, mint az álomkép elvonult szeméi elől, felb-

redt a képzem birodalmából, a rút anyag-
ság világába. Lassan felemelkedett fek-hely-
ről, megdörzsölte szemeit, s kalapját kezébe
véve, ingatag lépésekben útnak indult. Ment
... ment arra, a merre eszményképe
vezette, mely ott lebegett lelki szemei előtt.
És ez a kép haza vezette Raphael, — a
kis műterembe. Érezte a művész, hogy az
álmokép megbontotta lelke nyugalmait,
érezte, hogy e képnél élő mását sohasem
fogja meglátni. Majd elhatározta, hogy meg-
festi az ideált, úgy, a hogy álmába látta, s
a hogy most előtte áll.

Raphael elött az időtől kezdve egészen
megváltozott; naphosszat ült a műteremben,
s hévvel küzdött ezeljének megvalósításán.
Egykor fide arczröszái tünedeztek, s gyors
léptű járása mind lassabbá vált. Azelett ha
elhagyta az ateliert, kinyitotta előbb az
üvegláblákat, hogy üdülő friss levegő tud-
jon a szobába; egy idő óta azonban gon-
dosan bezárta az ajtót és sötét leplet akasz-
tott az ablakokra. Pár nap előtt is még,
csak akkor kezdett dolgozni, a mikor már a
nap jól felvonult az égbolton, — pár nap
óta azonban már kora reggel kezében szo-
rongatta a palettát, s csak későn este tette
le azt. A háziak sehogy-sem tudták megma-
gyarázni a művész különös viselkedésének
okát. S ha kérdést intéztek hozzá, csak any-
nyit mondott: „nagy ezelű tűztem magam
elő; majd megludják mért küzdöttem.“ Ilyen-
kor aztán elhallgattak, s hagyták magára
Senksem bántotta, de mindenki sajnálta
mert látták, mint hogy napról-napra, nint
sorvad. Se nem evett rendszeren, se nem járt
a levegőre. Ő pusztult, de ezelja közeledett
a megvalósuláshoz, s ez megnyugtatta lelkét
— Barátai is elhagyták lassankint, mert tud-
ták, hogy úgy is terhére lennének. Mert
Raphael mindenütt magába zárkozott, úgy
telt, mint a ki semmi se lát, se hall.

Igy múltak napok, hetek, hónapok,
Raphael csak árnyéka lett az egykorinak.
Szerettek volna rajta segíteni, de nem jut-
hattak hozzá. Az utóbbi napokban már az
ebédem sem jelent meg, csak egy-két percze-
re lehetett látni, a mint kijött az udvarra, s,
esdve, szomorúan feltekintett fel az égre.
Raphael ilyenkor az Istenhez fohászott
hogy adjon neki erőt a mű befejezéséhez.
Pedig már az arczkép kész volt, csak egy
olyan művészi lélek, mint a milyen Raphael,
találhat rajta javítani valót.

* * *

Péntek delután volt, ott állott a mű-
vész vászna előtt. Újjai reszkedtek, s kiesett
belőlök az ecset. Göresösen kapaszkodott a
szék karjába, s a nagy lelki kín és a szaka-
datlan munka utóljára is kimerítették minden
erejét. Lecsukodtak szemei s az ájulás kör-
nyezte. Ebben a pillanatban tüneményserű-
en egykori álmoképe vonult el ismét szeme
előtt. Raphael felugrott, s öntudatlanul, mint
a fejtífusos beteg utána akart rohanni, az
álmokép után. De a mint tekintete az előtte
álló képre esett, s látta azt a gyönyörű női
arcot, míg másfelől az álmoképét, és látta
hogy a kettő egy és ugyanaz, — egyszerre
eltelejtette, hogy az a másik is csak kép.
Azt hitte hogy feltalálta az ideál élő mását
Raphael lelki egyensúlya felbillent.

„Ez az a miért küzdöttem, — kiáltá.
... Te vagy az eszménykép, — feltaláltalak
— szólj ... beszélj ... értsd meg Rapha-
elt ... szólj ideál, ... óh istenem, ne hara-

gudj, ... jöjj ide, ... nézd, itt áll a te Rap-
haeld. ...“

Majd odarohant az ajtóhoz, feltörte, s
kikiáltott:

„Jertek barátaim, ... jöjjön ide az egész
világ ... nézzétek itt van ő, a kiért küzdöt-
tem. ... A ház összes lakói a zajra, a sze-
renessélen művész atelierejébe tödultak. Meg-
döbbenve állottak meg a küszöbén, s onnan
néztek a szegény Raphaelra, s a vászomól
lemosolygó női arcot. Oh! micsoda arc
volt az! Igazi kreól szépség. Maras homlok,
görög metszésű orr, éj fekete szemek, s piros
escenyje ajkak hófehér fogakkal. Hullámos
ében haja úgy gördült alá gyönyörű vállaira,
mint harmat a virágra. A szemekből angyali
jóság sugárzott ki, az ajkain pajzsán mosoly
játszott a gyöngyosor fogakkal, oh! ilyen
képel csak az a művész alkothatott, a kit a
múza arczon csókolt. Raphael fiszta lelkű,
nemes szívű volt; és ezt a tisztá lelkét
lehelte oda vászúnára.

És a mint Raphael a küszöbön állókat
megpillantotta, hozzájuk szaladt, s alig hall-
hatóan rebegé:

Hogy mosolyog ... minőjárt szól ...
jőjtek közelébb. ... igen ő az, az én ide-
álom, majd fennhangon hozzátette: az ég
küldte őt. Most kínos vonaglásba esett, hol
sír, hol meg nevetet; ... majd hirtelen
a képhez rohant, s kezét összetette s így
szólt, — oly ünnepeyesen, hogy e hang
mindegyiknek szívég hatott, - ;

„Mond, oh! mond, hogy ismersz; hógy
szereted Raphael. ...“

Elhagyta minden ereje, szeme megtelt
könyvel, egész teste megrázkodott, ...
... olt eset össze az ideál előtt ...

* * *

Beborult az ég, — sűrű sötét felhők
vonultak fel rajta; itt—ott megezikáztak a
villámok; az atelierben állók szemekben
nehéz könnyök ültek; sajnálták a művészt
a szegény Raphael, ki ábrándos természet-
téncán áldozata lett.

Felolós szerkesztő **Dr. Alföldy Árpád**
iggyred.

Kiadólap-tulajdonos: **Oblát Károly.**

Nyilttér. *)

Nyilatkozat.

Van szerencsém a n. é. közönség-
nek becses tudomására hozni, hogy a
**márvány-, mozaik- és
cement-áru vállalatomnak
zombori fióküzletét** feloszlatlam.
Amidőn az eddigi irántam tanusított
bizalomért hálás köszönetet mondok,
kérem esetleges megrendeléseit fióküzle-
temhez Szabadkára intézni.

Megjegyzem továbbá, hogy a volt
zombori üzletvezetőm **Csavrák Mihály**
ur nincs többé feljogosítva nevem alatt
munkákat elvállalni, vagy akármilyen
üzletet megkölni, sem pedig pénzt
felvenni.

Szabadkán, 1900. évi márczius 24-én.

Tisztelettel

Novák G.

Köszönetnyilvánítás.

Nemrégiben elhunyt nőmmel köi-
csönösen 10.000 koronára szóló **élet-
biztosítást** kötöttem a **«Nemzeti
baleset biztosító r. társaságnál.**
Boldogult nőm a biztosítás alig 6
hónapos fennállása után meghalt, s da-
czára ezen rövid időtartamnak a **«Nem-
zeti bale et biztosító részvény-
társaság»** a 10.000 koronáról szóló
biztosítási összeget, a megkívánt okmá-
nyok jelenlétében, **hiány nélkül
készpénzben** kezeimhez lefizette,
miért is a **«Nemzeti» baleset biz-
tosító részvény-társaság**-nak a
nyilvánosság előtt ezennel legmelegebb
köszönetemet tolmácsolom, s ezen hu-
mánus intézetre a közönség figyelmét
ezennel felhívom.

Kelt B.-Almásón, 1900. márczius
hó 31-én.

ifj. Ulrich Mihály,

földbirtokos,

(* Ezen rovatért nem felel a szerk.

Hirdetmény.

Van szerencsém a n. é. közönség-
nek becses tudomására hozni, hogy
Zomborban, a **GALLÉ-főle házbán**

**MÜLLER A. czeg alatt
fuvarozási és szállítási
bizományi-üzletet**

nyitoltam.

Kérem a n. é. közönségnek szives
pártfogását és maradtam

teljes tisztelettel

Müller A.

Ritka alkalom!

250 tárgy 4 korona 40 filléért.

Egy aranyozott jól járó remek óra
szép hosszú lánczal, egy szép szivar-
szopóka, egy darab jó illatú szappan,
1 szép toilet asztal tartálylyal, egy szép
zsebkész, egy pénzerszény, 6 drb F. F.
zsebkendő, 1 pár bouton hölgyeknek
Similli brilljással hű utánzó, 2 drb
aranyozott kélzögomb mechanikai zár-
ral, 3 drb inggomb patentzárral, gyö-
nyörű, férfigyűrű különféle kövekkel,
szép ing eleje nyakkendővel, 30 tárgy
levelezéshez szükséges dolgok, 200 kü-
lönféle nélkülözhetetlen házi tárgyak,
mindez összesen csakis 4 korona 40
filléért.

Szétküldés utánvétel vagy a pénz elő-
leges beküldése mellett,

Márkus Bürstenbinder,

áruháza által

KRAKAU Stradom 28.